

สรุปการบรรยาย

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการรักษาความมั่นคงของรัฐ

โดย รองนายกรัฐมนตรี (พล.ต.อ. ดร. ชิตชัย วรรณสถิตย์)

วันที่ 1 สิงหาคม 2548

เรื่องของความมั่นคงในอดีต (ปีพ.ศ. 2514-2519) มีปัญหาการต่อสู้กับคอมมิวนิสต์ แต่ในปัจจุบันปัญหามีความแตกต่างออกไป เช่น ปัญหาแรงงานต่างด้าว อันเนื่องจากการคมนาคมและการรับรู้ข่าวสารที่ดีขึ้น หรือจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความมั่นคงในระดับปฏิบัติมีข้อตกลงเรื่องความมั่นคงในระดับโลก เช่น ข้อตกลงว่าด้วยการก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ โลกมุสลิมมี OIC (Organization of Islamic Conferences) ที่เป็นประชาคมกลุ่มประเทศมุสลิม ซึ่งกระทบกับความมั่นคงของประเทศไทย จึงต้องพิจารณาว่าจะมีการเตรียมตัวอย่างไรในการแก้ไขปัญหาสิ่งเหล่านี้ ดังนั้นจึงต้องให้ความสนใจกับประเด็นเหล่านี้ ซึ่ง OIC ได้เข้ามาดูแลในส่วนของปัญหาชายแดนภาคใต้ด้วย ในระดับภูมิภาคอาเซียนมีการให้ความร่วมมือทางด้านตำรวจกับประเทศต่างๆในอาเซียน ปัญหาความมั่นคงภายในประเทศมีอะไรอีกบ้างที่เกี่ยวข้องกับความไม่มั่นคง

สิ่งแรก คือ ปัญหาการก่อการร้ายสากล เช่น กรณีเหตุการณ์วินาศกรรมที่อาคาร World Trade Center เมื่อวันที่ 11 กันยายน ค.ศ. 2001 ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และเหตุการณ์ก่อการร้ายอื่นๆ ดังเช่นที่ สเปน บาห์ลี ลอนดอน อียิปต์ ในเวลาต่อมา ดังนั้นประเทศต่างๆทั่วโลกจึงให้ความสำคัญกับเรื่องของการรักษาความปลอดภัย สำหรับเหตุการณ์ไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจของประเทศอย่างมาก ซึ่งเจ้าหน้าที่ของไทยได้ดำเนินนโยบายด้านนี้อย่างต่อเนื่องไม่ให้มีเหตุการณ์เหล่านี้เข้าสู่ประเทศ

ในส่วนภูมิภาค นายกรัฐมนตรีของไทยได้ปรึกษารัฐมนตรีหรือร่วมกับประเทศในกลุ่ม OIC รัฐบาลไม่ต้องการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งไม่ต้องการให้มีการประกาศใช้กฎอัยการศึก จึงต้องมีการออกเป็นพระราชกำหนด ซึ่งส่วนหนึ่งของการออกพระราชกำหนดเป็นการบรรเทาปัญหาในการออกกฎอัยการศึก การกำหนดสถานการณ์เมื่อเกิดมีการชุมนุมประท้วง จะมีแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างไร เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำรุนแรงเกินกว่าเหตุ หรือ การใช้ความรุนแรงในการแก้ไขสถานการณ์ ดังเช่นการเจรจากับกลุ่มผู้ที่มาชุมนุมประท้วง และกรณีที่ไม่สามารถตกลงกันได้ กลุ่มผู้ชุมนุมประท้วงสามารถไปร้องต่อองค์การสหประชาชาติได้ หากมีข้อกล่าวหาที่ชัดเจน ผู้นำต้องมองเห็นปัญหาให้ออกกว่าเรื่องของความมั่นคง และความไม่มั่นคงมีอะไรบ้าง

ในระดับทวิภาคี พบว่าปัญหาเรื่องความมั่นคงที่เกี่ยวกับยาเสพติดเป็นจำนวนมาก เช่น การค้ายาเสพติดระหว่างประเทศ นอกจากนี้ปัญหาเรื่องความมั่นคงยังมีประเด็นของสำนักงานข่าวกรองแห่งชาติ ที่ต้องรับทราบและติดตามข่าวสารเรื่องการก่อการร้ายเป็นหลัก และอาจมีเรื่องข่าวกรองทางด้านธุรกิจที่สามารถจะรู้ได้ว่า แต่ละประเทศเล่นเกมทางด้านธุรกิจอย่างไรบ้างเพราะอัตราการแข่งขันทางด้านธุรกิจที่สูง จึงมีความจำเป็นที่ต้องรู้กว้างและเจาะลึกลงไปในแต่ละประเด็น

ปัญหาทางด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประเทศเพื่อนบ้านมีเยอะมาก เช่น ปัญหาแรงงานต่างด้าวและปัญหายาเสพติด ปัญหาแรงงานต่างด้าวจะมีวิธีการอย่างไรให้แรงงานเถื่อนกลายเป็นแรงงานที่ถูกต้องและสามารถควบคุมได้ ซึ่งจะต้องมีการเจรจาด้วยแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านจะต้องมีการขึ้นทะเบียนเพื่อรับรองความถูกต้องของแรงงานต่างด้าว ปัญหายาเสพติดยังคงคุกคามอย่างต่อเนื่องจากทางด้านเหนือของประเทศ ทางด้านประเทศลาว และประเทศกัมพูชา ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสนใจอย่างต่อเนื่อง โดยมีการติดตามและทำงานร่วมกันในส่วนของอาชญากรรมข้ามชาติ

ปัญหาความไม่มั่นคงที่มีในประเทศ คือ ความยากจน โดยรัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์การต่อสู้ความยากจนขึ้น ในปัจจุบันนโยบายด้านนี้ค่อนข้างจะชัดเจนเป็นแกนกลางในการจัดตั้ง ในส่วนของ การเพิ่มรายได้ และการลดรายจ่ายลง เช่น โครงการสามสิบบาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน OTOP การลงทะเบียนคนจน และรัฐวิสาหกิจ SML เป็นการแก้ไขปัญหาความยากจนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของฝ่ายปกครอง รัฐบาลต้องการยกระดับการทำงานในการแก้ไขปัญหาความยากจน เพื่อให้ต่อไปประชาชนมีความมั่นคงมากขึ้น เพราะว่าข้าราชการจะต้องลงไปดูเป็นรายครอบครัว ทั้งนี้ปัญหาเรื่องความยากจนเป็นปัญหาที่สำคัญ เพราะนำไปสู่ปัญหาอื่นอีกมากมายที่สร้างความไม่มั่นคงให้กับประเทศ

ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน นายกรัฐมนตรีสนับสนุนให้มีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) คือ หลักการปกครองแบบธรรมาภิบาล รัฐมนตรีต้องไม่ให้เกิดสิ่งต่างๆที่ขัดกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเหล่านี้ขึ้นในกระทรวง เมื่อต้องการจะขับเคลื่อนงาน การหาคนมาทำงานเป็นเรื่องยากเนื่องจากต้องการผู้ที่มีฝีมือและไว้ใจได้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

ปัญหาด้านความไม่มั่นคงในประเทศไทยต่างที่กล่าวมาได้มีการดำเนินการรับมือต่าง ๆ ดังเช่นในส่วนของปัญหาแรงงานต่างด้าวมีการแยกสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองออกมาเป็นอีกกรมหนึ่ง เพื่อทำงานในส่วนของ การดำเนินนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง และส่วนของกฎหมายหรือข้อบังคับเป็นความรับผิดชอบของตำรวจ

ความไม่มั่นคงอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ เป็นหน้าที่ของผู้ว่าราชการ หรือ นายอำเภอ ซึ่งเกี่ยวกับกรมบรรเทาสาธารณภัย กลไกต่างๆในการบรรเทาสาธารณภัยต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยมีการฝึกซ้อมแผนต่างๆสำหรับเหตุการณ์ฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งจากเหตุการณ์ภัยธรรมชาติสึนามิ ทำให้คนไทยเกิดความตื่นตัวสูงมากในการเตือนภัยธรรมชาติ ผู้นำต้องให้ความสนใจในซีกซ้อมแผนป้องกันและรับมือกับเหตุการณ์ต่างๆเหล่านี้ที่อาจจะเกิดขึ้น

ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องพิจารณาเกี่ยวกับการศึกษาทางศาสนาทั้งหมด แม้กระทั่งศาสนาพุทธก็ยังมี ความแตกต่าง ทำอย่างไรจึงจะสามารถรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ ปัญหาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีขบวนการที่เตรียมงานมาเป็นระยะเวลานาน โดยการใช้ช่องว่าง ความหละหลวมของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากครูผู้สอนศาสนา บางโรงเรียนสอนเด็กในเรื่องของประวัติศาสตร์ที่บิดเบือนไปจากความเป็นจริง กรณีที่นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาผู้เป็นหนึ่งในผู้ต้องหากรณีก่อเหตุความไม่สงบ กลับเป็นครูสอนศาสนา ให้กับโรงเรียนชั้นประถมศึกษาของมุสลิม นอกจากนี้ยังมีกรณีเด็กวัยรุ่นที่มีส่วนร่วมในการก่อเหตุความไม่สงบ โดยส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาจากโรงเรียนธรรมวิทยา ทั้งที่โรงเรียนแห่งนี้ได้รับการสนับสนุนและอยู่ภายใต้ความดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ จึงมีคำถามว่าเรามีการดูแลโรงเรียนต่างๆเหล่านี้อย่างไร ซึ่งประเด็นเหล่านี้ฝ่ายปกครองและกระทรวงศึกษาธิการ ควรเข้าไปกำกับดูแลสิ่งต่างๆเหล่านี้ ต้องเข้าไปควบคุมการศึกษาในโรงเรียนเหล่านี้ หากไม่มีการควบคุมจะมีการสั่งสมอยู่ของบุคคลที่หลงผิดเป็นลักษณะของขบวนการ

ความไม่มั่นคงมาจากการศึกษาเป็นปัญหาใหญ่ ดังนั้นจะพบว่าการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ต้องพิจารณาเริ่มตั้งแต่ต้นเหตุ นั่นคือ ต้องหยุดการศึกษาที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขให้ได้ โดยใช้วิธีการที่นุ่มนวล ไม่ใช้ความรุนแรง เนื่องจากบุคคลที่ร่วมขบวนการเป็นคนที่หลงผิด จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องปรับแนวความคิดใหม่ และสอนกันใหม่ พระราชกำหนดที่จะออกมาใช้ต้องนำบุคคลเหล่านี้มาเข้ารับการอบรมเพื่อปรับความเข้าใจใหม่ให้เป็นคนดี โดยไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงในการยุติปัญหา สำหรับบุคคลที่ถูกออกหมายจับนั้น พบว่าเจ้าหน้าที่บ้านเมืองยังไม่ติดตามอย่างใกล้ชิด ทำให้บุคคลเหล่านั้นยังคงสามารถเคลื่อนไหวเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ไม่สงบอยู่ในบ้านเมือง

การแก้ไขปัญหาคควรที่จะลงไปถึงในระดับอำเภอ หมู่บ้าน ผู้นำต้องทราบว่าจะทำอย่างไรบ้าง ต้องมีการปรับโครงสร้างอย่างไร มอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบดูแลในการแก้ไขได้แค่ไหนอย่างไร ซึ่งในบางครั้งมีกำลังคนแต่ใช้กำลังที่มีอยู่นั้นอย่างไม่มีประสิทธิภาพ ขบวนการก่อความไม่สงบเหล่านี้มีศักยภาพความสามารถในการระดมทุน การข่มขู่เจ้าหน้าที่ ดังนั้นยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาลงมือไม่ได้ อยู่ที่การบังคับใช้กฎหมายเพียงเท่านั้น แต่หาก

ประกอบด้วยเรื่องของข่าวกรอง การศึกษา และการเคารพวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่เป็นหลัก ทั้งสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน จะทำอย่างไรให้คนเหล่านั้นเป็นชาวไทยหนึ่งเดียวกัน ปัจจุบันจากสถานการณ์ความไม่สงบส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของประชาชน เช่น ชาวบ้านไม่สามารถออกไปกรีดยางได้เนื่องจากกลัวอันตรายทำให้ผลผลิตลดน้อยลง นอกจากนี้ยังมีราคาลองกองถูกแทรกแซง ทั้งหมดนี้เป็นความกดดันจากปัญหาความไม่สงบ สำหรับแนวทางในการแก้ไขต้องมีการคัดเลือกบุคคลที่มีศักยภาพไปแก้ไขปัญหา และในส่วนของบุคคลที่ถูกออกหมายจับต้องได้รับการติดตามอย่างใกล้ชิดเพื่อไม่ให้เกิดการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง เจ้าหน้าที่ต้องตั้งทีมงานพิเศษเพื่อติดตาม และแนะนำหรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการก่อความไม่สงบก็เช่นเดียวกัน ต้องติดตามจับกุมให้ได้ ทั้งนี้ก็ยังคงเป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ คนกลุ่มนี้เมื่อได้รับการติดตามจับกุมมาแล้วต้องมาเข้ารับการบำบัดที่โรงเรียนสันติสุข เพื่อเปลี่ยนแปลงแนวคิดใหม่ เนื่องจากไม่มีประโยชน์ใดที่จะใช้ความรุนแรง ต้องพยายามหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดความรุนแรงแล้วส่งผลกระทบต่อผู้บริสุทธิ์

ปัญหาความมั่นคงในระดับนานาชาติไม่ว่าจะเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับมาเลเซีย ความสัมพันธ์กับ OIC เป็นเรื่องที่ต้องดำเนินการ นอกจากนี้ในระดับประเทศเรื่องของการศึกษา และปัญหาความยากจนก็ต้องดำเนินการแก้ไข ต้องมีการจัดระเบียบชุมชนและสังคม เช่น โครงการจัดทำ Smart card สำหรับยืนยันตัวบุคคล โดยเฉพาะประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การจัดระเบียบสถานที่ต่างๆที่รวมไปถึง วัด มัสยิด ปอเนาะ

กลุ่มของผู้ที่ร่วมขบวนการก่อเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นได้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้กระทำความผิดและถูกออกหมายจับ กลุ่มผู้เป็นแกนนำซึ่งไม่มีหลักฐานในการออกหมายจับ กลุ่มคอมมานโดซึ่งได้รับการฝึกฝนมา กลุ่มวัยรุ่นที่รับจ้าง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการออกหมายจับ ต้องมีการปฏิบัติตัวอย่างระมัดระวัง โดยเชิญผู้ปกครองมารับทราบชี้แจงถึงความประพฤติดร้อมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในระดับนานาชาติโลกมุสลิมที่มีกลุ่มคนหัวรุนแรงที่ก่อเหตุการณ์ความไม่สงบขึ้น ได้รับผลกระทบเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นในประเทศไทยเช่นกัน จะต้องมีความร่วมมือระหว่างกลุ่มประเทศเพื่อสร้างแนวทาง มาตรการจัดการ รับมือกับกลุ่มคนเหล่านี้ เช่น การพยายามนำเสนอแนวทางของมุสลิมสายกลางขึ้นมาเป็นหลักให้เป็นสายมุสลิมที่ถูกต้อง ดังเช่นมีการประชุมความร่วมมือของตัวแทนประเทศที่เป็นกลุ่มของมุสลิม โดยแกนนำจากกษัตริย์ของประเทศจอร์แดน

เรื่องสถานการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จากการตั้งกองอำนวยการสร้างสันติสุขเพื่อดูแลสถานการณ์เป็นการแก้ไขปัญหาที่ปลายเหตุ แต่เรื่องของการให้การศึกษาแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างถูกต้องเป็นการแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุซึ่งเป็นประเด็นที่สำคัญ ตัวอย่างเช่น

คนในพื้นที่นั้นบางส่วนไม่สามารถพูดภาษาไทยได้ ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีโรงเรียนที่ให้การศึกษเพื่อหล่อหลอมประชาชนให้เป็นคนอเมริกันทั้งหมดได้ แต่ทำไมเราถึงทำไม่ได้ นอกจากนี้การให้ความสำคัญกับบุคคลชาวมุสลิมไม่มีการแบ่งแยกกว่าเป็นชนกลุ่มน้อย เป็นเรื่องที่สำคัญเพื่อไม่ให้คนกลุ่มนั้นเกิดความรู้สึกแตกแยกไปจากประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่ไม่ใช่ชาวมุสลิม ดังเช่นในโครงสร้างส่วนราชการใหม่ จะมีการตั้งสำนักงานควบคุมและจัดระเบียบผู้พลัดถิ่น ใช้คำว่าผู้พลัดถิ่นเพื่อให้มองเห็นว่าเป็นชาวไทยเดียวกัน ไม่มีการแบ่งแยกเกิดเป็นชนกลุ่มน้อย

นโยบายด้านการศึกษาด้านในอดีตนับเป็นบทเรียนราคาแพงที่เห็นได้จากการเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องมีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ถ้าต้องการงบประมาณในการขับเคลื่อน ต้องมีการระบุว่าต้องนำไปใช้ในเรื่องใด ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ใด ทำการจัดลำดับความสำคัญให้ได้ มีความต้องการจำเป็นพื้นฐานหรือไม่ การทำกับไม่ทำแตกต่างกันหรือไม่ ต้องใช้เหมือนกับว่าเงินนั้นเป็นเงินของเรา ถ้าต้องการจะขับเคลื่อนอะไรให้เร็วจะต้องมุ่งไปสู่จุดนั้นให้ได้ แก้ไขปัญหาที่จุดนั้นๆที่มีปัญหาอย่างไม่ต้องรื้อร เพราะเหตุการณ์ไม่สามารถรื้อได้ ต้องทำงานด้วยความตั้งใจ มีความมุ่งมั่นอยากจะทำ

การแก้ไขปัญหาอยู่ที่การบริหารจัดการ และต้องมีการเอาจริงเอาจังในการแก้ไขปัญหา ในยุคสมัยปัจจุบันนี้เรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เป็นประโยชน์ที่จะนำมาพัฒนาการทำงานในการแก้ไขปัญหาต่างๆ การทำงานต้องมีการเตรียมตัวในทุกๆด้าน มีการวางกรอบการบริหาร การจัดการที่ชัดเจน ภาวะความเป็นผู้นำจะต้องช่วยให้สามารถจัดการส่วนราชการได้บนพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน เตรียมความพร้อมที่จะทำงานอย่างมองไปข้างหน้า และถูกทิศทาง การมีกลยุทธ์แผนปฏิบัติการ (Road map) ที่ชัดเจน ให้ทราบว่าสุดท้ายจะอยู่ที่ไหน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาจะสามารถทำงานได้มากน้อยแค่ไหน มีการกระจายอำนาจสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างมีประสิทธิภาพ ทำอย่างไรให้ประชาชนได้รับความอยู่ดีมีสุข โดยไม่ถูกคุกคามจากความไม่สงบ

.....

